

PÕHJAVEEKOMISJONI ISTUNGI PROTOKOLL

Tallinn 30. september 2019, nr 175

Algus kell 14.00, lõpp kell 17.00

Juhatas: Kersti Türk

Protokollis: Andres Marandi

Võtsid osa põhjaveekomisjoni liikmed: Kersti Türk, Andres Marandi, Marge Uppin, Siim Väikmann ja Ingrid Vinn

Puudusid: Argo Jõelett; Madis Metsur

Päevakord:

1. OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt tehtud uuringu „Salajõe-Vedra-Ingküla piirkonna hüdrogeoloogilised tingimused ja elanike joogiveevarustuse parandamise võimalused“ täiendatud ja parandatud uuringuaruande teistkordne läbivaatamine.
2. Rakvere piirkonna põhjaveevarude ümberhindamise lähteülesandele hinnangu andmine.
3. Põhjavee kunstliku täiendamise teema arutelu seoses Euroopa Komisjoni põhjavee töörühma poolt koostatava juhendiga, põhjavee kunstliku täiendamise teema kajastamine Eesti seadusandluses ning hinnangu andmine põhjaveevõtu künnise piiri muutmisele keskkonnamõju eelhinnangus.

1. OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt tehtud uuringu „Salajõe-Vedra-Ingküla piirkonna hüdrogeoloogilised tingimused ja elanike joogiveevarustuse parandamise võimalused“ täiendatud ja parandatud uuringuaruande teistkordne läbivaatamine.

OÜ Inseneribüroo STEIGER oli parandatud uuringuaruande koos lisadega ja märkuste tabeli koos vastustega saatnud põhjaveekomisjoni liikmetele enne istungi toimumist tutvumiseks.

Arutelu:

Põhjaveekomisjoni liikmed võrdlesid täiendavat aruannet eelmisega ning põhjaveekomisjoni 16.04.2019 toimunud istungil koostatud märkuste tabeliga. 16.04.2019 toimunud istungil oli põhjaveekomisjoni poolt tehtud töö tegijale ettepanek uuringu vahearuannete alusel teha koondaruanne. Vajalikud parandused ja täiendused olid aruandesse sisse viidud ning oli koostatud üks terviklik koondaruanne, mis sisaldas kokkuvõtet kõigist väiksematest töödest ning vahearuannetest. Lisatud olid uuringuaruandele ka projektiga seotud oluline dokumentatsioon – tellija lähteülesanne, tööde järelevalve dokumendid, puuraukude projektid ja muud töödega seonduvad dokumendid.

Otsus:

1. Kooskõlastada OÜ Inseneribüroo STEIGER tehtud uuringu „Salajõe-Vedra-Ingküla piirkonna hüdrogeoloogilised tingimused ja elanike joogiveevarustuse parandamise võimalused“ aruanne.

2. Rakvere piirkonna põhjaveevarude ümberhindamise lähteülesandele hinnangu andmine.

Rakvere linna ja selle lähiümbruse põhjaveevarude hindamise tähtaeg on 2020. a lõpp. Sellest tulenevalt on Rakvere Vesi AS tellimas põhjaveevarude ümberhindamise hüdrogeoloogilist uuringut, mille lähteülesande saadeti põhjaveekomisjonile tutvumiseks ning kommenteerimiseks.

Arutelu:

Põhjaveekomisjoni peamine arutelu toimus taotletavate põhjaveevarude koguse üle. Taotletavad põhjaveevarude kogused on liiga suured võrreldes tegeliku põhjaveekasutusega. Lisaks sellele täheldati, et lähteülesandes on kasutatud viiteid kehtivatele Veeseaduse alamaktidele, kuid alates 1. oktoobrist 2019 jõustub uus Veeseadus koos alamaktidega. Seega tööde tellimise ja tegemise ajal peab arvestama juba uue Veeseaduse ja selle alamaktidega. Töö tellijal on vaja teha vastavad muudatused lähteülesandes.

Põhjaveekomisjoni soovitus:

1. Lisada lähteülesandes punkt, et töövõtja hindaks ja võrdleks soovitud põhjaveevarude koguseid, tegelikku põhjaveevõttu ja –tarbimist ja tulevikuprognose ning lisaks põhjenduse soovitatavate põhjaveevaru koguste kohta.
2. Vaadata üle lähteülesanne ning muuta seda selliselt, et oleks arvestatud 1. oktoobril 2019. a jõustuva Veeseaduse ning selle alamaktidega.
3. Lisada lähteülesandes töö tegijale kohustus kooskõlastada Keskkonnaagentuuriga uuringu tulemuste esitamise vorm.

3. Põhjavee kunstliku täiendamise teema arutelu seoses Euroopa Komisjoni põhjavee töörühma poolt koostatava juhendiga, põhjavee kunstliku täiendamise teema kajastamine Eesti seadusandluses ning hinnangu andmine põhjaveevõtu künnise piiri muutmisele keskkonnamõju eelhindangus.

Arutelu:

Euroopa Komisjoni põhjavee töörühmas on arutlusel olnud põhjavee kunstliku täiendamise teemad, viimati Bukarestis 2019. a kevadel. Eesmärk on välja töötada veepoliitika raamdirektiivi rakendamise CIS (Common Implementation Strategy) juhend 2021. a lõpuks põhjaveekihtide veevarude kunstliku täiendamise kohta. Selleks on vajalik koostöö Joint Research Centre-ga (JRC) ja vee taaskasutuse Adhoc Task Group-ga (ATG). Teaduslikel uurimistöödel baseeruv juhend peab vastama veepoliitika raamdirektiivis ja põhjaveedirektiivis esitatud nõuetele. Põhjavee kunstlikku täiendamist on käsitletud ka veepoliitika raamdirektiivi elluviimise põhjavee juhendites nr 17, 18 ja 26.

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivis 2011/92/EL (13.detsember 2011) teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta I lisa punkt 11 alusel on kohustusliku keskkonnamõjuga hindamise projektiks „põhjaveevõtu- või kunstlikud põhjaveemoodustussüsteemid, kui võetud või moodustatud vee kogus on vähemalt 10 miljonit kuupmeetrit aastas“. Inglisekeelses direktiivis on see punkt „groundwater abstraction or artificial groundwater recharge schemes where the annual volume of water abstracted or recharged is equivalent to or exceeds 10 million cubic metres“. Hüdrogeoloogilist terminit kunstlik toitmine (artificial recharge) on tõlgitud kui kunstlik põhjavee moodustamine.

Veeseaduses on üks paragrahv, kus mainitakse põhjavee täiendamist - § 187 Veeloa kohustus Veeluba on kohustuslik, kui ...12) põhjavett täiendatakse, juhitakse ümber või juhitakse tagasi. Veepoliitika raamdirektiivis ja juhendmaterjalides räägitakse põhjavee kunstlikust täiendamisest (artificial recharge), eesti keeles tõlgitud „kunstlik toitmine“ veepoliitika raamdirektiivis. Väljend „kunstlik põhjaveemoodustussüsteem“ ei ole komisjoni liikmete arvates sobiv.

Lisaks sellele küsis Kersti Türk põhjaveekomisjoni seisukohta, kas on vaja muuta rangemaks keskkonnamõju eelhindamise künnist (200 000 m³/aastas) põhjaveevõtu osas ehk künnisarvu vähendamist. Eestis on suures koguses (rohkem kui 500 m³/ööpäevas) põhjaveevõtt reguleeritud Veeseaduses põhjaveevarude hindamise protsessiga. Põhjaveevarusid tuleb hinnata, kui tegemist on pikaajalise veevõtuga, mis peab olema kestlik (veehaarded olme ja tarbeveeks või tehnoloogiliseks veeks). Põhjaveevarusid ei pea hindama, kui on tegemist suurte arendustega, kus põhjavesi on segav faktor ning kus põhjaveevarude kasutamine ei ole tegevuse peamine eesmärk (näiteks maavarade kaevandamine). Viimasel juhul peab tegevuse mõju hindama juba keskkonnamõju hindamise protsessiga.

Põhjaveekomisjoni soovitus:

1. Inglisekeelse termini *artificial recharge* õige erialane tõlge on *kunstlik põhjavee toitmine*. Seetõttu soovitab põhjaveekomisjon keskkonnamõju hindamise direktiivi puhul ja Eesti seadusandluses kasutada kas seda terminit või siis järjepidevuse hoidmiseks Veeseaduses kasutatud terminit *põhjavee täiendamine*.
2. Põhjaveekomisjon ei soovita muuta keskkonnamõju eelhindamise protsessis põhjaveevõtu künnist rangemaks, sest see suurendab bürokraatiat. Põhjaveevarude kaitse on Eestis juba reguleeritud Veeseaduses sätestatud põhjaveevarude hindamise protsessiga.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kersti Türk
Juhataja

/allkirjastatud digitaalselt/

Andres Marandi
Sekretär ja protokollija